TARYBOS REKOMENDACIJA

2012 m. liepos 10 d.

dėl Belgijos 2012 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2012–2015 m. Belgijos stabilumo programos

(2012/C 219/02)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo ([1]), ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo ([2]), ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonominės politikos koordinavimu ir daugiausia dėmesio skiriančią toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių ([3]), kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant savo nacionalinę ekonominę ir užimtumo politiką;

(3) 2011 m. liepos 12 d. Taryba priėmė rekomendaciją ([4]) dėl Belgijos 2011 m. nacionalinės reformų programos ir pateikė savo nuomonę dėl atnaujintos 2011–2014 m. Belgijos stabilumo programos;

(4) 2011 m. lapkričio 23 d. Komisija patvirtino antrąją metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas antras *ex ante* bei integruoto politikos koordinavimo Europos semestras, numatytas strategijoje „Europa 2020“. 2012 m. vasario 14 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą, kurioje nurodė, kad Belgija yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;

(5) 2011 m. gruodžio 1 d. Taryba priėmė išvadas, kuriose ragina Socialinės apsaugos komitetą, bendradarbiaujant su Užimtumo komitetu ir kitais komitetais, pateikti savo nuomonę dėl veiksmų, rekomenduojamų pagal strategijos „Europa 2020“ politikos ciklą. Ši nuomonė yra Užimtumo komiteto nuomonės dalis;

(6) vykdant Europos semestro veiklą, Europos Parlamentas buvo tinkamai įtrauktas remiantis Reglamentu (EB) Nr. 1466/97, ir 2012 m. vasario 15 d. priėmė rezoliuciją dėl užimtumo ir socialinių aspektų 2012 m. metinėje augimo apžvalgoje bei rezoliuciją dėl dalyvavimo rengiant 2012 m. metinę augimo apžvalgą;

(7) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, kuriais turi būti užtikrintas finansinis stabilumas, fiskalinis konsolidavimas ir ekonomikos augimo skatinimo veiksmai. Ji pabrėžė, kad pirmenybę reikia teikti ekonomikos augimą skatinančiam fiskaliniam konsolidavimui, įprastų skolinimo ekonomikai sąlygų atkūrimui, ekonomikos augimo ir konkurencingumo skatinimui, nedarbo problemos sprendimui, krizės sukeltų socialinių pasekmių šalinimui ir viešojo administravimo modernizavimui;

([1]) OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
([2]) OL L 306, 2011 11 23, p. 25.
([3]) Toliau taikomos 2012 metais pagal 2012 m. balandžio 26 d. Tarybos sprendimą 2012/238/ES dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (OL L 119, 2012 5 4, p. 47).
([4]) OL C 209, 2011 7 15, p. 1.

(8) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares, prisijungusias prie pakto „euro plius“, laiku pranešti apie savo įsipareigojimus, kad juos būtų galima įtraukti į jų stabilumo arba konvergencijos programas ir į jų nacionalines reformų programas;

(9) 2012 m. balandžio 30 d. Belgija pateikė 2012–2015 m. skirtą savo stabilumo programą ir savo 2012 m. nacionalinę reformų programą. Siekiant atsižvelgti į abiejų programų sąsają, jos vertintos vienu metu. Atlikdama nuodugnią apžvalgą pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija taip pat įvertino, ar Belgijoje esama makroekonominio disbalanso. Nuodugnioje apžvalgoje Komisija padarė išvadą, kad Belgijoje susidaręs išorės disbalansas, tačiau jis nėra perviršinis;

(10) remdamasi stabilumo programos vertinimu pagal Reglamentą (EB) Nr. 1466/97, Taryba mano, kad makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos toje programoje pateiktos biudžeto projekcijos, yra tikėtinas 2012 ir 2013 m. ir optimistinis 2014 ir 2015 m., nes numatomas žymiai didesnis BVP augimas, palyginti su paskutinėmis Komisijos tarnybų 2012 m. pavasario prognozėje nurodytomis potencialaus augimo projekcijomis. Stabilumo programoje išdėstytos biudžeto strategijos tikslas – 2012 m. deficitą sumažinti iki mažiau kaip 3 % BVP (iki 2,8 % BVP, palyginti su 3,7 % BVP 2011 m.), o 2015 m. – iki nulio. Stabilumo programoje patvirtinamas ankstesnis vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslas – 0,5 % BVP struktūrinis perviršis, kuris deramai atitinka Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Numatomas 2012 m. valdžios sektoriaus deficitas atitinka Tarybos nustatytą perviršinio deficito ištaisymo terminą, o numatomas fiskalinių priemonių poveikis struktūriniu požiūriu atitinka pagal perviršinio deficito procedūrą pateiktoje Tarybos rekomendacijoje nurodytą minimalų ¾ % BVP fiskalinių priemonių vidutinį metinį poveikį. Planuojamas valdžios sektoriaus išlaidų augimas, atsižvelgiant į diskrecines pajamų priemones, 2013–2015 m. atitinka Stabilumo ir augimo pakte nustatytą išlaidų kriterijų, tačiau 2012 m. – ne. Remiantis (perskaičiuotu) struktūrinio biudžeto balansu ([1]), stabilumo programoje prognozuojama, kad 2012 m. struktūrinis balansas pagerės 1,1 procentinio punkto BVP, o 2013–2015 m. – vidutiniškai 0,8 % BVP.

([1]) Pagal ciklą pakoreguotas balansas (atėmus vienkartines ir laikinąsias priemones), Komisijos tarnybų perskaičiuotas remiantis programoje pateikta informacija ir taikant bendrai sutartą metodiką.

Tačiau pavojų kelia tai, kad dar nenurodytos papildomos priemonės, kurių turi būti imtasi 2013 m. ir vėliau, o 2014 ir vėlesnių metų makroekonominis scenarijus yra pernelyg optimistinis. Remiantis stabilumo programa tikimasi, kad valdžios sektoriaus skola, kuri 2011 m. sudarė 98,0 % BVP ir yra gerokai didesnė už 60 % pamatinę vertę, stabilizuosis ir 2015 m. sumažės iki 92,3 %; tai reiškia, kad būtų padaryta pakankama pažanga siekiant laikytis Stabilumo ir augimo pakte nustatyto skolos mažinimo kriterijaus.

Be to, numanomi įsipareigojimai, kylantys iš finansų sektoriui suteiktų garantijų, yra labai dideli. Įgyvendinant taisyklėmis pagrįstą daugiametę valdžios sektoriaus programą, ypač išlaidų sektoriuje, būtų naudingos Belgijos regionų ir bendruomenių, taip pat vietos lygmens vykdymo užtikrinimo priemonės ir (arba) įsipareigojimai siekiant įgyvendinti jiems nustatytus deficito tikslus;

(11) turėtų būti išspręstas su visuomenės senėjimu susijusių išlaidų klausimas ir struktūriškai sumažintas deficitas, kad sumažėtų valdžios sektoriaus skola. 2011 m. gruodžio mėn. nauja Federalinė Vyriausybė susitarė dėl Belgijos senatvės socialinio draudimo sistemos reformos. Dabar, siekiant padidinti faktinį senatvės pensijos amžių, reikia veiksmingai įgyvendinti ir stebėti pradėtas teisės aktų reformas. Labai svarbu, kad senatvės socialinio draudimo sistemos reforma būtų paremta vyresnių žmonių aktyvumo ir ilgesnio profesinio gyvenimo skatinimo priemonėmis, o tolesnės reformos, pavyzdžiui, teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus susiejimas su tikėtina gyvenimo trukme, taip pat galėtų padėti siekti šio tikslo;

(12) Belgijos finansų sistema ir toliau susiduria su rimtomis problemomis. Vykdomas Belgijos bankų restruktūrizavimas, o 2008–2009 m. reaguojant į finansų krizę valstybės suteikta pagalba dar nėra visiškai grąžinta. Be to, atsižvelgiant į aukštą garantijų lygį, bankams ir viešajam sektoriui kylantys pavojai tarpusavyje susiję;

(13) einamosios sąskaitos padėtis laikui bėgant vis blogėja. Pagerėjęs paslaugų balansas neatsveria blogėjančio prekybos prekėms balanso. Belgijos prekių eksportas sumažėjo ne tik dėl to, kad didėja pasaulinė prekyba, bet ir palyginti su kitomis euro zonai priklausančiomis valstybėmis narėmis ir euro zonos vidurkiu, o tai rodo nepalankius vidaus darbo sąnaudų produkcijos vienetui pokyčius, palyginti su svarbiausiais Belgijos prekybos partneriais (Nyderlandais, Prancūzija, Vokietija) ir visa euro zona. Kadangi taikoma automatinio darbo užmokesčio indeksavimo sistema, Vyriausybės pastangos 2011–2012 m. realųjį darbo užmokesčio augimą apriboti

iki ne daugiau kaip 0,3 % neapsaugojo nuo to, kad nominalaus darbo užmokesčio augimas viršijo darbo užmokesčio augimą kaimyninėse šalyse. Nors našumo lygis yra aukštas, Belgijos augimas yra nedidelis, be to, tarpinių produktų, pirmiausia energijos, sąnaudos yra didelės. Siekiant sumažinti infliaciją, buvo įšaldytos mažmeninės dujų ir elektros energijos kainos, tačiau nesiimta konkrečių derybų dėl darbo užmokesčio ir darbo užmokesčio indeksavimo sistemos reformos priemonių. Privataus sektoriaus mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros intensyvumas pastaraisiais metais nepakito, o kvalifikuotų specialistų, ypač mokslininkų ir inžinierių, trūkumas gali tapti pagrindine kliūtimi siekiant pagerinti Belgijos ekonomikos inovacijų rezultatus;

(14) buvo imtasi keleto struktūrinių priemonių, kurių tikslas – skatinti jaunimo ir vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumą ir bedarbius geriau integruoti į darbo rinką. Belgija pradėjo plataus masto bedarbių pašalpų sistemos reformą. Tačiau išlieka struktūrinės darbo rinkos problemos, norint jas išspręsti reikia dėti daugiau pastangų. Didinant aktyvios darbo rinkos politikos veiksmingumą, ypač kiek tai susiję su vyresnio amžiaus darbuotojais ir socialiai remtinomis grupėmis, pavyzdžiui, iš migrantų šeimų kilusiais asmenimis, būtina didinti dalyvavimą mokymuose visą gyvenimą ir tęsti profesinio rengimo ir mokymo reformas. Mažinant darbo mokesčių naštą nebuvo padaryta didelė pažanga. 2011 m. birželio mėn. pradėtas taikyti naujas mokesčių kreditas mažiausiems atlyginimams, tačiau to nepakako kovojant su nedarbo grėsme žemesnėje darbo užmokesčio skalės dalyje. Nesiimta priemonių, kad darbo mokesčių našta būtų perkelta nustatant vartojimo ir (arba) ekologinius mokesčius;

(15) daugelio prekių ir paslaugų kainos paprastai yra didesnės nei kitose valstybėse narėse, tai patvirtina silpną konkurencinį spaudimą (ypač mažmeniniame sektoriuje ir tinklų pramonėje) ir silpną priežiūros sistemą. Mažmeniniame sektoriuje dar esama didelių kliūčių ir daug eksploatavimo apribojimų. Pirmiausia, konkurenciją ribojančiomis nuostatomis vis dar ribojamas darbo laikas, rinkos senbuviai saugomi nuo naujų dalyvių patekimo į rinką ir trukdoma plisti naujiems verslo modeliams ir technologijoms. Bendra Belgijos tinklų sektorių konkurencijos problema yra ta, kad rinkos senbuviai yra gerai įsitvirtinę ir patekimo į rinką kliūtys yra labai didelės palyginti su kitomis valstybėmis narėmis, vadinasi, buvę šių sektorių monopolistai vis dar gali nustatyti aukštesnes kainas, nei būtų leidžiamos konkurencinėje rinkoje. Įgyvendinama Belgijos konkurencijos institucijos reforma, tačiau dar kyla abejonių, ar reformuota institucija bus pakankamai nepriklausoma ir turės pakankamai išteklių;

(16) nors Belgija žengia teisinga linkme siekdama padidinti atsinaujinančiosios energijos dalį ekonomikoje, prognozuojama nepakankama pažanga siekiant 15 % sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą sektoriuose, kuriems netaikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema ([1]). 2011 m. Belgija nepriėmė pakankamai priemonių ar politikos iniciatyvų, kad ištaisytų šią padėtį;

(17) Belgija prisiėmė tam tikrų įsipareigojimų pagal paktą „Euro plius“. Šie įsipareigojimai, taip pat 2011 m. prisiimti ir įgyvendinami įsipareigojimai yra susiję su konkurencingumo gerinimu, užimtumo didinimu, viešųjų finansų tvarumo didinimu ir finansinio stabilumo stiprinimu. Komisija įvertino, kaip įgyvendinami pagal paktą „euro plius“ prisiimti įsipareigojimai. Į šio vertinimo rezultatus buvo atsižvelgta rengiant toliau išdėstytas rekomendacijas;

(18) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Belgijos ekonominės politikos analizę. Įvertinusi stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą, ji pateikė nuodugnią apžvalgą. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Belgijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES lygio priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos pagal Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytose 1–7 rekomendacijose;

(19) atsižvelgdama į šį vertinimą Taryba išnagrinėjo stabilumo programą ir savo nuomonę ([2]) visų pirma pateikė toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(20) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo nacionalinę reformų programą ir stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytose 1, 4, 5 ir 6 rekomendacijose,

([1]) Belgijoje tik 37,9 % šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetama sektoriuose, kuriems taikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema. Tarp svarbiausių sektorių, kuriems netaikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema – kelių transportas (21,5 %) ir energijos naudojimas (38,9 %), kuriuose šalyje išmetama daugiausia šiltnamio efektą sukeliančių dujų.

([2]) Pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.

REKOMENDUOJA Belgijai 2012–2013 m. imtis šių veiksmų:

1. Įgyvendinti 2012 m. biudžetą, siekiant užtikrinti, kad ne vėliau kaip 2012 m. būtų ištaisytas perviršinis deficitas. Be to, nurodyti priemones, būtinas užtikrinant 2013 ir vėlesnių metų biudžeto strategijos įgyvendinimą, kad būtų tvariai ištaisytas perviršinis deficitas ir padaryta pakankama pažanga siekiant vidutinės trukmės laikotarpio biudžeto tikslo, kartu laikantis išlaidų kriterijaus ir dedant pastangas laikytis skolos mažinimo kriterijaus. Pritaikyti fiskalinę sistemą, siekiant užtikrinti, kad biudžeto tikslai būtų teisiškai privalomi federaliniu ir federalinei valdžiai atskaitingu lygiu, visuose valdžios sluoksniuose padidinti dalijimosi našta skaidrumą ir atskaitomybę.

2. Toliau gerinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą, mažinant su visuomenės senėjimu susijusias išlaidas, įskaitant sveikatos priežiūros išlaidas. Visų pirma, įgyvendinti pasirengimo išeiti į pensiją ir pensijų sistemų reformą ir imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti, kad faktinis pensinis amžius didėtų, be kita ko, susiejant teisės aktais numatytą pensinį amžių su tikėtina gyvenimo trukme.

3. Skatinti silpniausiųjų bankų kapitalo didinimą, stiprinant bankų sektorių, kad jis galėtų atlikti savo įprastą uždavinį – skolinti ekonomikai.

4. Skatinti darbo vietų kūrimą ir konkurencingumą, imtis veiksmų, kad konsultuojantis su socialiniais partneriais pagal nacionalinę tvarką būtų įgyvendinta derybų dėl darbo užmokesčio ir darbo užmokesčio indeksavimo sistemos reforma. Pirmiausia užtikrinti, kad darbo užmokesčio didėjimas labiau atitiktų darbo našumo ir konkurencingumo pokyčius, i) užtikrinant, kad būtų įgyvendinamos pagal darbo užmokesčio normą numatytos *ex-post* koregavimo priemonės ir skatinant sudaryti bendrus kainų konkurencingumo didinimo susitarimus ir ii) sudarant palankesnes sąlygas sektorių kolektyvinėms sutartims taikyti atsisakymo išlygas, kad darbo užmokesčio augimas būtų geriau suderintas su darbo našumo pokyčiais vietos lygiu.

5. Iš esmės pereiti nuo darbo jėgos apmokestinimo prie mažiau augimą iškraipančių (pavyzdžiui, aplinkos) mokesčių. Tęsti pradėtą bedarbių pašalpų sistemos reformą, siekiant sumažinti paskatas nedirbti, o užimtumo skatinimo ir aktyvinimo priemones tikslingiau taikyti vyresnio amžiaus darbuotojams ir socialiai remtinoms grupėms, pirmiausia, iš migrantų šeimų kilusiems asmenims. Pasinaudoti planuojamu tolesniu su darbo rinka susijusių kompetencijų išplėtimu regioniniu lygmeniu, siekiant gerinti darbo jėgos judumą tarp regionų ir stiprinti švietimo, mokymosi visą gyvenimą, profesinio mokymo ir užimtumo politikos darną. Dabartines aktyvavimo priemones pradėti taikyti visoms amžiaus grupėms.

6. Toliau stiprinti mažmeninio sektoriaus konkurenciją, mažinant kliūtis ir eksploatavimo apribojimus. Pradėti taikyti konkurencijos stiprinimo priemones tinklų sektoriuose, peržiūrint reguliavimo kliūtis ir stiprinant institucinius susitarimus dėl veiksmingo valstybės pagalbos taisyklių vykdymo užtikrinimo.

7. Imtis tolesnių priemonių, kuriomis būtų padidinta pažanga siekiant sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą sektoriuose, kuriems netaikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, visų pirma užtikrinant, kad prie šio tikslo daug prisidėtų transporto sektorius.

Priimta Briuselyje 2012 m. liepos 10 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

V. SHIARLY